

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések elfogadhatnák:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukos M., Oppelik A., »Általános Tudósító« hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér petítóra 20 fillér.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár sat. hiv. közlönye.

Erzsébet királyné emléke.

*„Te földi utadat megszenveded
S két koronának aranyát viselve,
Szived vérezt a tövis gyötrelme.
Jövel . . . S ti fényes égi seregek
Halk-édesen hozsannát zengjétek.”*

(B.) Az élők és holtak birodalma felett hatszázharminc év viharzott már le, mióta árpádházi, magyar Sz. Erzsébet, — kinek névünnepeit ma ünnepeljük, — nemzetünk diszére s a keresztény világ dicsőségére megszületett.

S ezen hosszú idő után, messze-messze tőlünk idegenben, 1837-ben Németország legrégebbi fejedelmi családjának új bimbója fakad, s azt is Erzsébetnek keresztelték, Sz. Erzsébet lett a védőszentje; s a jó Isten ezt a festő bimbót, ezt az Erzsébetet, — ki tündéri szépségével, lelki bájaival és szive jóságával mindenkit elbűvölt, — cserébe a 1231-ben elhunytért nekünk, magyaroknak szánta. Bajor Erzsébet, Ausztria ifjú császárnéjának nejeként közelünkbe jön, hogy mint glóriás asszony kitörülhetetlenül bevésődjék nemzetünk szívébe.

A mai napon, amikor a keresztény világ árpádházi Sz. Erzsébetet ünnepli, állítsuk képzeletünk elé ami másik Erzsébetünket, aki férjének oldalán, Magyarország trónján magyar asszonyává lett; szenteljünk néhány percet az ő kegyeletes emlékének!

Emlékezzünk, hiszen az emlékezéstől lángolunk és sirva fakadunk. Lángolunk, mert ő a miénk volt, sirva takadunk, mert oly tragikusan, szivetrázó fájdalommal elvesztettük őt.

Ki volt Erzsébet? Egykor oly szép, ifjú és boldog, hogy arca tündöklése fényt sugárzott e kihalt világra. Később fényes és utólrólhatetlen mintaképe egy királynénak, fényes és követésre méltó mintaképe a gyermekeit szerető anyának, a hazáját szerető honleánynak, az emberszerető védasszony-nak. Majd ismét később egy boldogtalan, bus, bánatos királyné, kit lelkének merengései közt egy vakon adott tördőfés a halál mély sötétségébe borított. Oh, mily kimondhatatlan drága kincset birtunk benne.

A történelem lapjainak tanúsága szerint az 1848. évi dicső szabadságharc leveretése után gyászos napok virradtak hazánkra. A sok köny és szenvedés, miket nemzetünk akkor ejtett és kiállott, arra mutatott, hogy édes hazánk, Magyarország sirja már meg van ásva.

Az isteni Gondviselés azonban e válságos napokban egy jóságos angyalt küldött hozzánk, hogy e sokat hányatott hazát kiragadjon a halál torkából. Ez a jóságos angyal Erzsébet volt, aki az élet Golgotháját végigjárva, mindig a szeretetnek áldozott.

Ez a szeretet volt ama varázserő, mellyel az embereket elbűvölte, meghódította. Még jóformán nem is ismerte nemzetünk őt, már is érezte áldásos működését. A sötét, vészterhes felhők itt-ott már foszladoztak, nem kellett félnünk a vihar kitörésétől.

Közbenjárására megnyiták a börtönök ajtóit, a szabadság ártatlan áldozatairól le-hullottak a nehéz bilincsek; s mindeztől neki, e jólelkű lündernek köszönhetjük, kinek nevé már ekkor áldva emlegette minden igaz magyar. De ki is érdemelte hálánkat, mert ott, hol több évszázadon keresztül nem volt szószólónk, hol a bizalmatlanság vagy a rosszakarat félreismert bennünket, ott az ő mindenható szeretete, mint forró napsugár felolvasztotta a százados jégkerget s új tavaszt derített a magyar hazára.

Egyszerű megjelenésével, arcáról lesugárzó szívjóságával az egész magyar nemzetet megnyerte; az ő nyomában, — mely köré bizalommal csoportosultak a fiúk, — öröm derült, áldás fakadt.

S a sok csapástól sujtott nemzetnek, az uralkodó pár iránt tanusított szeretete megrezgettette a fiatal fejedelem szívében; is a viszontszeretet hurjait, és a szép királyné mosolygó arccal, örömkönyvekkel telt szemével nézte a nemzet és király közti ki-ütkülést. Valóban: »Drága könyvek voltak azok, melyeknek minden cseppje régi haragot, régi bánatot engesztelt ki és szentelt meg áldó malasztjával.»

Szive mélyéből szeretett bennünket, magyarokat. Irántunk való szeretete adta neki azt a gondolatot, hogy megtanulja zengzetes nyelvünket. Mert hajh! rég elköltözött a magyar király trónusáról a magyar nyelv, mint a madár elszáll onnan, a hol kicsi fészket zavarják. Pelyhes fiókáit üldözik. Talán nem is királyok mulasztása volt annak oka, hogy nyelvünket a trónus magasán elfelejtették. Királyné asszonyaink elől mindig elzárták a magyar nyelv csodálatos szépségeit. Talán Nagy Lajos királyunk leányai voltak az utolsók, a kik anyanyelvüknek tartották nemzetünk nyelvét. Délről és nyugatról hozták menyasszonyukat a magyar királyok. Onnan, a hol nem ismerik a magyart. Utolsó királynénk, ki nyelvünket ismerte és szerette, Izabella, lengyel föld szü-
löttje, a szabad lengyel nemzet leánya. Rég elmúlt 300. éve, mióta sirjában porladoz. A mint elbujdosott s elhagyta országunkat: az-óta magyar királyné ajkáról nem hangzott el többé magyar szó.

Hosszu évszázadok után Erzsébet királyné volt az első, ki a magyar királyi trónuson uemzeti nyelvünket megismerte, megszerette. Már e tetteért emlékezete örök lesz nemzetünk történetében.

Végre 1867-ben hosszú hányattatás után létre jött a kiegyezés; ebben is a főérdem

a boldog emlékü királyasszonyé, mert ő volt az, aki kezével kiirtogatta a szivekből a bizalmatlanság szurós töviseit, s helyükbe a szeretet legszebb virágát ültette.

A magyar nemzet is halás volt iránta, mert minden alkalmat iparkodott felhasználni, hogy szívből tüntessen mellette. Megjött a koronázás. Az öröm és lelkesedés határtalan volt a egész országban. A nemzet apraja, nagyja sietett szívbéli hódolatát bemutatni az ifjú koronás magyar királynénak, kinél szebb, tündéribb nem lehet, a minő volt az uralkodónő ragyogó ifjusága teljében.

A koronázás óta szive teljesen egybe-forrott a hű magyar nemzet szívével; sok-szor köztünk időzött, mert bennünket szeretett legjobban. Gyakran leszállott trónjáról, — a honnan nemzetünkre csak a fény és a meleg sugárzott, — hogy keblére ölelje a szegényeket, özvegyeket és árvákat.

Erzsébet királyné örömmel és bánatunkban egyformán osztozott velünk. Ott találtuk mindig a gyászolók közt, valahányszor a nemzet egy-egy nagy fia az élők sorából elköltözött; ilyenkor a korona meghajolt az érné előtt; a főltség hódolt a hazafiságnak. E pillanatokban hasonlított a nemzet géniuszához.

E nemesszivű asszonyra a sors borzasztó csapást mért. Mater dolorosa, fájdalmas anya volt ő, mint ama másik égi anya, hazánk pátronája. Megváltója lett a nemzetnek. A szegény királyné is vérebé fagyva szemlélte legszebb reményét, két birodalom szerelményét, egyetlen fiát és szénné égett szeretett nővérét. Tengernyi kín szakadt anyai s testvéri szívére, Isten csodája, hogy a gyenge nő sziv meg nem repedt annak terhe alatt.

Édes fia halála lelki nyugalmát is magával vitte. Azóta élt-élt, került az embereket. Mindenki megértette fájdalmát, a merre léptei vitték, szive áldását küldte utánna két ország népe.

Bolyongásaiban kereste a mit elveszített: a lélek derűjét, összhangját, életkedvét. Messze-messze tőlünk idegen országban, kereste tengeren, kereste szárazon: míg egyszerre napsugaras, lombhullasztó őszi napon egy pillanat alatt megnyitott lábai előtt a sir, s ő belépett a nélkül, hogy észrevette volna. Nem, ő állt az, fején glóriával, hogy tovább, örökre éljen az emberek emlékeztébeu

S a míg a magyar szivekben forró vér fog buzogni, a hol csak magyar anyától tanul imádkozni a gyermek, a merre magyar szót ringat szárynyain az őszi szellő, bizonyára mindig ünnepnap lesz e hazában Erzsébet királyné nevének napja.

Az ő emlékének szenteljük minden esztendőben a mai napot, mert jól tudjuk, hogy nem hagyhatott ő el bennünket: annyi millió szív szeretetének sugara visszavonzzák őt

ez édes hazához, s ki életében áldó nem-tője volt nemzetünknek, égbeszálltával véd-szentjéül fog megdicsőülni.

Megdicsőült királynénk! A te emléke-det ünnepejünk ma. E válságos időben nem mi imádkozunk te érted, de mi kérünk téged esedezve, hogy te imádkozzál hűséges magyar népedért a népek atyjához, a kirá-lyok királyához, hogy áldja és védje meg a mi édes, imádozt magyar ha-zánkat, adjon népeinknek békességet, egyetértést, hűséget és kölcsönös szeretetet.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Névmagyarosítás.** Czigány János csáktornyai áll. tanítóképezdei tanuló be-lügyminiszteri engedéllyel vezették nevét Csáki-ra magyarosította.

— **Tanítói kinevezés.** A vall. és közok-tatásügyi miniszter Pollák István baranya-egregyi róm. kath. tanítót a perlaki áll. elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Eljegyzés.** Gráf Károly a budapesti vásárpénztár r. t. tisztviselője eljegyezte Löbl Bertuska kisasszonyt, özv. Löbl Johanna leányát Alsólendvára.

— **Iskola felavatás.** A légrádi ág. ev. gyülekezet új iskolát építtetett, melyet 5-én adtak át rendeltetésének. A szép ünnepély d. e. 10 órakor vette kezdetét az ág. ev. templomban megtartott isteni tisztelettel, a melyen Légrád község előljárósága, az ösz-szes egyesületek, a légrádi intelligencia és több száz főnyi közönség vett részt. Az isteni tiszteletet Bors György, a légrádi ág. gyülekezet nagy tudású lelkesze végezte s az egész hallgatóságát mélyen megható beszé-dét tartott a népnevelés magaslatos volt-áról s az iskola tanszéges hivatásáról. Isten-tisztelet után az összes jelen voltak a légrádi önk. tüzoltó egyesület zenekarának kísé-rete mellett az új iskola tantermébe vonultak, ahol dr. Kobilic Elek pécsi kir. táblai ta-nácsjegyző, mint a légrádi gyülekezet ügy-buzgó felügyelője s az iskolaépítési eszme-kezdeményszóje, lendületes beszéd kíséreté-ben felkérte Bors György lelkeszt, mint es-perességi megbizottal, az új iskola ünnepé-lyes felavatására. Bors György lelkesz magas szárnyalású s a hazafiság lelkesítő tüzeivel teljes beszéd kapcsán a felavatást teljesítette. Beszédét mondott még ez alkalommal Ko-vács Gyula Légrád nagyközség jegyzője is, aki a község nevében köszöntte meg s fej-jezte ki méltó elismerését a gyülekezetnek áldozatkészségeért, amelylyel Magyarország határszélén a magyar kultúrának szép s a paedagogia követelményének minden tekintetben megfelelő új templomot emeltetett. Az elismerés és köszönet méltán érte az ág. ev. gyülekezetet, mert ez az alig 500 lelket számláló kis gyülekezet nem kímélve az áldozatokat, költséges épületet s valódi végvárat emeltetett a magyarságnak, a ma-gyar nyelv ápolása és terjesztésének e na-gyobbreszt horvát ajku határszéli községben, a Mura és Dráva folyók ölelkezési helyén. A megragadó ünnepély a »Hymnus« és »Szózat« elénekléssel ért véget, amelyet az iskola növendékei énekeltek. Az ünnepély után a gyülekezet fényes ebédet és vacso-rát rendezett, melyen számos meghívott vendéget látott szívesen és vendéglelt meg őszinte magyarsággal.

— **Halálozás.** Nagy Lajos alsólendvai születésű tanuló a mult iskolai évben a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet első év-folyamát végezte, de már évvége felé bete-geskedett s gyógyulás céljából az előadások látogatása alól is felmentetett és hazament Alsólendvára. A tüdővész rettenetes betegség emészte a szegény fiút s le is gyűrte. Folyó hó 5-én meghalt. Temetése 6-án dél-után volt, melyre tanuló társai közül osz-lályonként 6—6 ment át Alsólendvára s a beszentelés után Baksa Lajos IV-éves nö-vendek búcsuzott el szép beszédben társai nevében a korán elhunytól.

— **Az alkoholizmus ellen.** Bencsik Já-nos zalaegerszegi főgymnasiumi tanár a gym-nasium tanuló ifjúságának igen érdekes és tanulságos előadást tartott az alkoholizmus-ról s az alkohol káros hatásáról. Ez előadá-sa közben egy táblázatot mutatott be hall-gatóságának, melyen az egyes nemzetek al-koholfogyasztásának személyenkinti mennyi-sége volt feltüntetve. E szerint Europa or-szágaiban átlag egy-egy torokra esik:

	liter
Franciaországban	17
Belgiumban	13
Spanyolországban	12
Dánia, Svác	11
Portugália, Oláhországban	10
Németországban	9
Anglia, Szerbia	8
Magyarországban	7
Németalföldön, Egyesültállamban	6
Muszkországban	5
Svédországban	4
Norvégiában	2
Finországban	1

E kis táblán látjuk, hogy a régebbi idő-ben rézgeskedő Norvég nép, — melynél 50 év előtt 20—25 liter alkohol esett egy-egy emberre, most az utolsó előtti. S nem ez e a legderékabb, legbecsületesebb, leg-szorgalmasabb népe Európának? Érdekes előadását az előadó ezen érdekes és tanul-ságos kis adomával fejezte be:

Lord Bei-on (Byron) jeles angol költő és a szabadság vértanuja lakomára hívta magához egy sereg barátját — fényes pa-lotájába. Mikor éppen asztalhoz leülének, azt kérdi vendégeitől: »Hát igaz, uraim! hogyan is iszunk? mint a barmok, avagy mint az emberek?« Méltatlankodva fakadt ki egyik vendég: »Herceg, kikérjük magunk-nak ezt a vastag, parasztos tréfát. Ne fe-ledje kérem, Ön Anglia báróit és hercegeit hívta meg magához, nem a barmokat. Persze, hogy emberi módon iszunk, ha iszunk.« Bocsánat urak, válaszolt a házigazda, csak azért kérdeztem, hogy tudjuk magunkat mi-hez tartani én és cselédeim; mert tetszik tudni a barom, ha ló, ha szamar, ha ökör, de még ha disznó is, annyit iszik, amennyi eloltja szomját, többet nem, ha agyonütik is; de az ember, ha paraszt, ha lord, több-nyire annyit, míg az asztal alá kerül. »Tehát jól van, igyunk emberiesen!«

— **Ideiglenes kompárát Muraszerdahelyen.** A kereskedelmi miniszter rendelete-ből a muraszerdahelyi Murahid folyamaton levő újból építésének befejezéseig Ma-raszerdahelyen a Mura folyón való díjtalan (vámmentes) átkelés céljából az épülő hid felett közhasználati komp (rév) helyeztetik forgalomba. A komp hordképessége 16 ton-na. Ehez képest rajta egyszerre elhelyezhető 3 nagyobb vagy 4 kisebb jármű, 150 szemé-ly vagy 40—60 drb. kisebb-nagyobb lábas jószág. Előzetes bejelentés nélkül legfeljebb

3 tonnás jármű mehet a kompon és a hoz-zá járó kikötő hidon. Ennél nehezebb járnú szállítása legalább 48 órával előbb beje-len-tendő a hidépítés vezetőségének Muraszer-dahelyen.

— **A gőzgépközlelők és kazánfűtők** leg-közelebbi képesítő vizsgái Sopronban decem-ber hó 3-ik napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-ut-ca 10) beküldendők.

— **Újabb költemények címmel** Zombori Andor sümegi reáltanár újabb verskötetlet lép a közönség elé. Verseiből meleg érzés és költői hevület a közvetlenség megkapó, erejével sugárzik szét s édes bűvös-bájos hangjával kapja meg szívünket. Odái egyes nagy alakjának ditirámusa, nemesen szár-nyalók s fölemelnek bennünket az ódai fön-ség magas régióba s a nagyok eszményi kultuszába. Ifjúságom című első kötetét igen szívesen fogadta a közönség. E második kö-tete, melyben költői tehetsége még megiz-mosodva nyilatkozik meg, bizonyosan épp oly kedves és szíves fogadtatásban részesül majd. Melegen ajánljuk az alábbi felhívást olvasóink figyelmébe:

»Újabb költemények« cím alatt egy verseskötetet adok ki. Első kötetemet: »Ifju-ságom« egyszerű dalait szívesen fogadták azok, kik az őszinte szíveket és a dalt szer-etik. Második kötetem is ilyen csöndes apró dalok gyűjteménye. Egyszerű ruhájokban talán nem is ebbe a világba valók, mégis elröpitem őket, mert érzem, hogy akad bennük egy-egy szívhez szóló, lélekre szálló hangulat, álmódásra készítő melodia. — Aki szeret elbolyongani a csengő rímek és a szomorúság költészetének ernyőjében: az vegye meg a könyvemet s ha nem vár tö-lem egyebet, mint egy-egy tiszta hangulatos percel: hiszem, hogy szeretettel fog vissza-emlékezni éreám. A kötet előfizetési ára 2 korona, melyet f. évi december hó 1-ig kérek nevére, Sümegre küldeni. Zombori Andor állami reáliskolai tanár.

— **Gyujtogató villám.** Folyó hó 8-án este valóságos nyári vihar vonult el Felső-muraköz fölött. Jobbra-balra csak egy csap-kodtak be a villámok. Egy ilyen villám 6 óra után Podgorovec Antal zalabárdosi lakosnak a szalmakazaljába is beütött és azt fölgyújtotta. Az égő szalmakazaltól meggyu-ladt a közelben levő pajta is és a benne levő gazdasági eszközökkel együtt 600 kor-értékben elégett. A gazdasági épület bizto-sítva volt.

— **Csendélet Édeskúton.** Az édeskúti korcsmában mult vasárnap, e hó 12-én vi-gan folyt a mulatozás. Branilovics István, Petrán István és több társuk, drávaohidi lakosok fogyasztották a murcit. A mulatság jól belenyúlt az éjszakába s talán reggelig is kitarított volna, ha ugy 11 óra tájban Hrusztek István édeskúti éjjeli őr azt meg nem zavarja. Ugyanis az éjjeli őr 10—11 óra között be menő a mulatozókhöz, va-lószínűleg felszólította azokat a mulatság beszüntetésére és hazamenetelre hívta fel őket, melynek azok nem engedelmeskedtek, vagy talán más okból, de az éjjeli őr meg-jelenése után rövid időre csatatérre válto-zott a korcsmahelyiség. Az éjjeli őr fokosa ugyancsak osztogatta a nem kért áldásokat, mely elől a drávaohidiak futva menekültek. Mindannak dacára Branilovics István any-nyira megismerkedett a fokossal, hogy most súlyos betegnek fekszik. A menekülők az

édeskutiakra nagyon megharagudtak ekkor s még futás közben is igyekeztek ártani, a kinek csak lehetett. Így történt azután a z, hogy mikor Petrán István futva a szabadja ért, a kocsmához közel egy ismeretlen a lakot látva, bicskáját minden szó nélkül ennek a hátába dőfte, azt ott hagyta s úgy futott tovább. A megszurt Balics Pál édeskuti lakos volt, kinek a hátából a községi bíró húzta ki a bicskát. Szerencsére a vas-tag ruha nagyon gyöngítette a szurás hatását s így minden nagyobb baj nélkül 10—12 nap alatt begyógyul a seb.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** tápereje igen nagy s mivel egy tászer sem emészthető oly könnyen, mint ez, s kellemetlen szaga, ize nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Úvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapesten s a helybeli gyógytárakban.

— **Szőlőmívelési viszonyaink javulása.**
A hazai szőlőmívelés bajainak megszüntetése, de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében létesült Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Sikerült neki az évenként több ízben rendezett borkiállítások, borvásárok stb. által ugy a bel-mint a külföldi fogyasztók közönség és a közvetítő kereskedelem figyelmét hazai bortermékeink iránt felkelteni, azokivül pedig a szakirodalom pártolása, pályamunkák kiírása, nagyszámu vidéki értekezlet rendezése által a szakterlem terjedésének tett szolgálatot, nemkülönb a borászatot érintő adózási, kereskedelmi, forgalmi, közgazdasági stb. kérdésekben a magyar szőlőbirtokosság érdekében hathatós munkásságot fejtett ki. Hogy azonban a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottab mértékben teljesíthesse, kívánatos, hogy az intelligens szőlőbirtokosok, a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaivá. Ezen felhívással fordul a MSZOE, a szőlőtermelő közönség elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belemését. Alapszabályokat, be- lépési nyilatkozatot, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készségesen küld minden érdeklődőnek a MSZOE igazgatósága Budapest, IX., Üllői-út 25.

— **„Gyermekekölés** egészséges és beteg napokban,“ címen igen jeles könyv jelent meg immár 4-ik kiadásban; Kneip Sebestyén plebános könyve után magyarul Huszár Károly székesfehérvári kanonoktól. A könyv 227 lapon felöleli az összes előforduló bajokat s azok okszerű természetes gyógykezelését. Jó tanácsot ad a szülőknek gyermekeik egészséges nevelésére, miért is nélkülözhetlen tanácsadó minden családban. Ára köve 1 kor. 20 fill., mely összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadó Klöckner Péter kir. udvari könyvkereskedő Székesfehérvár.

— **Bem.** Egy igénytelen szürke ember fejét ábrázoló, gyenge ceruzaraj van a Nagy Képes Világtörténet legújabb füzetének címlapján. Ismerős arc és ismerős kéz vonásai: Bem arcképe a Petőfi Sándor kezétől. Tollas, hátul bojtos magas kalapban, mely állához van szjávva, tekint előre a hős, mintha az ellen rohamát kémlélné, a távolba, figyelmesen. Mellén már ott van a magyar szabadságharc érdemrendje. A barázdált homlok, sürű szakáll és bajusz, a gyérülő haj, a katonaruha és kalap nélkül szinte kis gnomnak mutatná ezt az összetöpreődött kis lengyelt, a ki három országnak a szabadságáért harcolt. De ez a kis gnom akkor Magyarország dalaiban és az alakját örökre magába fogadta a magyar mithosz. Petőfi úgy nézett rá, mint egy félistenre, ha vele találkozott leírta, a mit vele beszélt és egyik gyönyörű költeménye, a „Vajda-Hunyadon“ című az- nál kezdődik:

„Szóltt Hunyadvár ámuló gyönyörrel:
Kit látok, oh kit látok, Hunyadit!”

S midőn a kis lengyel ember azt mondja rá, hogy ő csak Bem és nem Hunyadi, a vár megmarad a

régi hiténél, mert ő csak a szellemet nézi. — A piskii hid, a nagyenyedi, temesvári csaták őrzik örök fényben a Bem emlékeztét és a magyar lélek, mely az ő alakját is körülfonta a szabadságharcnak hervadást nem érő babérjával.

A nagy vállalatnak, mely Nagy Képes Világtörténet című 12 kötetre megy, most a 235—236. füzete jelent meg, mely már az utolsó, a XII. kötet anyagának egy részét hozza. Egy kötet ára diszkótésben 16 korona, egy igen vaskos és a szövegekkel mellett számos műmelléklettel is díszített füzetnek az ára 60 fillér. Kapható és megrendelhető minden könyvkereskedésben.

— **A részegség.** Lovrencsics Jakab őrségi lakos folyó hó 6-án már délelőlt több bort ivott, mint a mennyit drága szervezete elbir és berugott állapotban déli 1/4 egy óra- kor betelvelyedett Méri Miklós ugyanottani lakos lakosbójába. A szobában nem volt senki, mikor is Lovrencsics felnyitotta a ládát és elkezdett abban turkálni, mintha valamit keresne. Közbe a gazdáék is visszatértek a szobába és látták, a mint Lovrencsics keres- gél a ládjájukban. Megfogták és feljelentették a portyázó csendőröknek, hogy Lovrencsics Mérinek a 800 koronáját akarta ellopni s ez csak azért nem sikerült, mert e pénz akkor épen nem a ládában, hanem Mérinek a zsebében volt. Lovrencsics ellenben részegségével védekezik, azt állítván, nem tudja mit tett.

A VÁLASZTÁS ELŐTT! Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárcát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keressünk valamennyien. A legbiztosabb és legkevésbé veszedelmes út a M. kir. szab. Osztálysorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán- utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 kor., egy negy- dre 3566 sz. 80.000 kor. és rövid idővel el- zót 400.000 koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 kor. stb. stb. nyerevényeket. — Mindenkinél megvan szerencsés órája, nem sokan tudják kihasználni de ezek dusan jutalmaztatnak. — Sorsjegyárak a köz- zel XVII. sorsjátékra egy 12.—, fél 6.—, negyed 3.—, nyolcad 1 1/2 korona. Ne habozzon egy per- cig se en és ne mulassa el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek!

— **Hangverseny.** Említették már, hogy a Magántisztviselők Országos Szövetsége csáktornyai bizottsága jövő hóban nagyszabásu hangversenyt és táncstélyt rendez. A fővárosi művészek közül sikerült Szoyer Ilonkát az Operaház hírneves primadonnáját a közreműködésére megnyerni, kit férje Márkus Dezső operaházi karnagy kísér zongorán, s maga is ad elő néhány zongorasolo szá- mot. — A mulatság időpontjául december hó 9-ike lett kitzűze; meghívók a jövő hét folyamán bo- esáttatnak ki.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járvány- kórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az al- testnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő káziszer jó eredményrel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben: á 50 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerár- ban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék ha- tározottan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony- védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti úveget elfogadni.

MAGYAR REGÉNYÍRÓK.

A tavalyi karácsonyi könyvpiac legértékesebb, lepletelése egy nagyszabásu regénygyűjtemény megindulása volt, Magyar Regényírók címmel. Mikszáth Kálmán terve volt ez a gyűjtemény, a mely a magyar regény száz esztendő pályafutásában

felhalmozódott kincseket gyűjti egybe hatvan díszes formájú, művészileg illusztrált és e mellett olcsó kötetben, s a nagy terv megvalósítására a Franklin-Társulat vállalkozott.

A Magyar Regényírók szerkesztője, Mikszáth Kálmán, nemcsak a gyűjtemény gondolatát és tervezetét adta a nagyszabásu kiadványhoz, hanem vállalkozott arra is, hogy minden regény elé be- vezető tanulmányt ír a regény szerzőjéről, essay- sorozatot a magyar regényírókról.

Így vált a Magyar Regényírók megindulása elsőrangú irodalmi eseményné, s a tavalyi kará- csonyra megjelent első öt kötetet, Kemény Zsig- mond, Csiky Gergely, Vadnai Károly és Pálffy Albert egy-egy regényét, Mikszáth bevezetéseivel, R. Hirsch Nelli, Neogrády Antal, Nagy Sándor és Márk Lajos illusztrációival, meleg érdeklődéssel fogadta és szeretettel karolta fel a művelt magyar közönség, mert méltányolta a nagy kiadványak azt a jelentőségét, hogy a magyar irodalmi mű- veltség számára valóságilag elveszett kincseket tár ujra a modern magyar közönség és a jövődő nemzedékek elé, megalkotván a magyar regényiro- dalom tárát s egyben történetének monographiá- ját is.

Mindezt a Magyar Regényírók második, öt- kötetes sorozatának a megjelenése alkalmából mondjuk el. Öt újabb díszes kötettel gyarapodott a tavaly megindult hatalmas gyűjtemény. Öt ér- tékes regényt, Mikszáth négy újabb gyönyörű ta- nulmányát és több mint hetven értékes, új illusz- trációt nyújt az új sorozat ismét a magyar olvasó- közönségnek Kemény, Csiky, Vadnai és Pálffy után most Jósika Miklós, Tolnai Lajos, Justh Zsig- mond és Herceg Ferenc fővetkeztek a sorban.

Jósika egyik legszebb regénye, A csehok Magyarorszában, adja az új sorozat első két kö- tetét. Egyik legértékesebb történeti regénye irodal- munknak ez a hatalmas műalkotás, melyhez Kim- nach László készített harminc gyönyörű illusz- trációt.

Tolnai Lajos, irodalmunknak ez a tartalmas, nagyméretű alakja, a kinek ma már a legnagyobb- bak koszoruja jut, a melyet életében csaknem megtagadtak tőle, talán egyik legjellemzőbb mű- vével, a Bároné ténsasszonyával illeszkedik bele a gyűjtemény keretén belül regényirodalmunk klasszikusai közé. A hazaszeretet keserűségéből fakad az az erő, a mely e regényben a Bach- kor- szak gyászmagyarjait örökre megbélyegzi. Tolnai regényét Krisch Aladár illusztrálta, a maga saját- os, szimboliztikus modorában, a mely nagy mű- vésszettel érzékíti meg a regénynek legfinomabb hangulatait is.

Méltó emléket emel az új sorozat irodalmunk egyik korán elhunyt, nagytehetségű alakjának, Justh Zsigmondnak, a kit nagyratörő pályája de- rekán vesztettünk el. Két szép regényét közli a sorozat egy kötetbe: A pénz legendáját és a Gányó Julest. Mind a két regény eredeti kiadása régóta elfogyott, s a Franklin-Társulat nagy mulasztást út helyre, mikor Justh érdekes egyéniségét újra szőhoz juttatta. Mind a két regényt Toll Ödön illusztrálta.

Az új sorozat ötödik köteté Herceg Ferenc nagy történelmi regényét, a Pogányok-at közli, Pataky László szép illusztrációival. Herceg Ferenc ebben a regényében csatlakozik kiváló egyénisé- gével legközvetlenebbül irodalmunk régi, nemes hagyományaihoz, a nagy uttörők méltó utódjának mutatkozván be.

Mikszáth Kálmán bevezető tanulmányai ritka művésszettel világítanak bele az írók és koruk lel- kébe, a pszichologiai látás és a művészi előadás minden pompájával.

Jósika, Tolnai, Justh és Herceg arcképei R. Hirsch Nelli művészi rajzjónál dicsérhők.

Az öt kötet a vállalat programjához híven különböző korok íróit foglalja egybe. Ha teljes lesz a gyűjtemény, az egyes kötetek időrendben köve- tik egymást, a mostani sorozat kötetei mint a 10. és 11. (Jósika), a 49. (Tolnai), az 53. (Just) és az 55. (Herceg) kötet.

Az új sorozat kiállítása mindenben párja az első sorozatnak, a melynek kiállítása országsszerte elismerést keltett. Finom. famentes papiros, tiszta, szép nyomás, elegáns Grasset-betűvel, egész oldal- las művészi képmellékletek, díszes bekötési tábla. A hatvan kötetes gyűjtemény ára díszes kötésben 300 korona. Félévenként ötkötetes sorozatban je- lenik meg.

Megrendelhető csekély havi részletfizetésre bármely könyvkereskedésben.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jozeфа urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fi

Obznane se poleg pogodbe i f.a.l računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

GOSPODARSTVO.

I. Štalni gnoj i delani gnoj.

Samo sa štalnim gnojom naj samo onda gnoji gazda, ako mu je zemlja vu humusu (vu črni zemlji) slaba, ili ako mu njegovo gospodarstvo tak dopusti, da more tuliko marhe držati, koja mu dosta gnoja delaju ili ako more dosta fal kupiti štalnoga gnoja. Ako se mu to izplati, onda mora svako leto na sva u mekotu 50—60 metercentov štalnoga gnoja računati, jer samo tak, more postići to, da mu zemlje doli nedođeju.

Tam gde neimaju gazdi tuliko štalnoga gnoja kuliko od njih zahtevaju biljine, da dober plod doneseju, pak i tam, gde je štalni gnoj jako dragi, kak takajše vu slaboj zemlji, koja bi vnogo štalnoga gnoja potrebuvala, da se tak nebi splatil plod gazdi, tam je za redovito pojačanje zemlje sa delanim gnojom i sa štalnim gnojom skupno moći gnojiti i vu tém slučaju na jednu kasterstsku mekotu samo 30 metercentov štalnog gnoja treba, ovo drugo kaj je još za objačenje zemlje potrebno, sa delanim gnojom moremo izvršiti.

Na zadnje, ako je naša zemlja dosta jaka tojest dosta črnoga humusa ima, onda je moći sa samim delanim gnojom gnojiti, zbog toga da zemlje jakost navek jednaka bude.

II. Kada moramo pognojiti senokoše?

Senokoše moramo sa tak zvanim kamin delanim gnojom gnojiti. Jer kak nam vnoge probe svedočuju, da kali-gnoji su najbolši za senokoše. Za posipati je najbolše vreme kesna jesen, slučajno zima, akoprem je i na protuletje dobro, jer se te soli deli dosta lahko taliju. Na jednu magjarsku mekotu je treba 300—400 kilogramov praha i pred vun posipljenjem jeseno košu dobro treba sa branom pobraniti.

III. Kada je moći jesensko žito najbolje popraviti?

Pri rastenju žita dvoje dobe imamo. Prva je dok vu grm zraste, a duga doba je dok se dozori žito. Potrebno je žiti taki kak je još malo, hranu dati, da jako more rasti i tak se od parazitah braniti, a vu drugoj dobi pak mu je još bolje treba rasti. Da bude žito bolje raslo, to osobito sa chilisolitrom moremo postići. Toga delanog gnoja je višeput svigdar malo treba posipati zvrhu žita. Ako na žita glave gnojimo, to je najbolše, kak je već izprobano, ako se na kraju aprila ili na početku majuša napravi. Vnogi gazdi, koji su to probali, veliju, da je vu toj dobi žito gnojiti najbolše.

Politički pregled.

Vu Pécs varašu je leva stranjka pučko spravišće držala na kojega je bil pozvani Wlassics Gyula ablegat grof Apponyi Albert i više ablegatov. Kad su ablegati vu varaš došli su socialisti po priliki njih kakovi sto veliko uzbujenje napravili. Kamenje su hitali i vitriola na kućiju vu kojoj je Apponyi grof sedel Varaški kapitan je prosil Apponyia, da se naj nepelja, jer bude buna, ali Apponyi je odgovoril, da lstinu brani i pejljal se je. Na sreću svi vudarci, koji su njemu bili izročeni su ga ne dostigli. On je mirno i bez straha sedel na kućiji. Na zadnje je na tuliko na smešne napravil socialiste, da se je celi varaš smejal iz njih i oni su sramno ostavili tam — pučko spravišće.

Kossuth Ferencz je betežen, Ovoga ml 16-ga je bil njegov 64 ljetošni rodjen dan. Ablegati su osobno išli ga pozdravljat koje je vu stolcu sedeći betežni Kossuth batrivil na zdrzanje.

Fehérvári i Lányi ministri su prošle dneve vu Beču bili, gde su nove potvrde prosili od kralja i račun su mu dali od sadašnjeg stališa. Tak se je čulo, da bude korman propal, ali to sada sam Fehérvári veli da nije istina, jer kralj je sve njihove čine odobril, i dal njim je punomoć na dalešnje delo.

Ovoga meseca 16-ga je bilo zbiranje vu dveh budapeštanskih kotarov. Vu obedveh kotari su se ministri borili sa levom strankom. Gdo je bil izebrani, budemo vu sledećim broju pisat.

Z A B A V A.

Najveći norc.

U staro vrieme su si vladari i drugi mogućnici, hercegi, knezi, bogatiji grofi držali u svojem dvoru po jednoga šaljivdiju, t ko nazvanoga dvorskoga norca, koj im je u stanovito vrieme sa svojimi dosietkami i šalami vrieme kratil, a i celo društvo u gradu imal zabavljati. Ovi dvorski norci u pravom smislu, nisu bili norci, već dapače vrlo pametni ljudi, koji su se svojimi dosietkami znali iz svakog škripca izvući i u tom je baš stala onda ta zabava.

Nieki herceg, koj baš nije puno do viere držal, niti je u cirkvu hodil a još manje svete sakramente prijemal, je imal takovog dvorskog norca, koj je dakako za sve ove nekrieposti svoga gospodara znal. Ovomu svojem dvorskomu norcu je herceg predal kratki, srebrom okovani štapić, kak to imadu glavari muzikašah, za pri muzici-

ranju takt davati. Toga štapića je herceg okrstil štapić, iliti palička norcov, pak ga je svojemu dvorskomu norcu predal riećmi: »Evo ti predajem paticku norcov i ovu imaš uvijek sobom nositi, dok nenajdeš večega norca od sebe, a onda češ ga onomu drugomu predati i sebe od nošenja istog riešiti.»

Dvie godine iza toga j herceg težko zbetažal i to tak, da su doktori svoje mnienje izrazili, da više ozdraviti neće i da leži na smrtnoj postelji. Herceg medjutim, akoprem je to i sam uvidel, kako do vie nije nikaj držal, nije se pobrinul, da prime svete sakramente umirućih, već je na sva nagovaranja rodbine i bogaboječih prijateljah ostal tvrdokoran.

U toj težkoj bolesti i tvrdokornosti, si je sad njegov dvorski norc izprosil milost, da slobodno svoga dobrog gospodara na smrtnoj postelji posieti, za da ga još jedankrat u životu vidi, i bilo mu je dozvoljeno sam herceg je dal dragovoljno dozvolu, da i on još jedankrat vidi svoga viernoga slugu, koj je svojimi šalami i dosietkami to-

liko krat i njemu samomu i njegovomu društvu vrieme prikračival i u smieh natieraval.

I dvorski norc stupi sa svojim obligatnim štapićem norcov k smrtnoj postelji hercegovoj te mu ponizno kušne ruku.

Herceg ga sad rukom po licu pogladi te mu žalostnim glasom veli: »Moj dragi vierni, za kratko vrieme ću te morati ostaviti!»

»Pak kam putuje vaša prejasnost?« — zapita dvorski norc.

»Na drugi sviet.« — odgovori herceg.

»Ali vaša prejasnost neće onde dugo ostati« — veli dvorski norc poise nedužno — »em za kakov miesec dni ili šest tjednih će se vaša prejasnost vratiti.»

»Moj dragi« — veli herceg »sada nije vrieme za šale zbijati. Iz drugoga svieta se već nikada natrag nedohadja.»

»Tak, tak.« — veli dvorski norc glavom kimajuć — »pak kakove priprave je vaša prejasnost za tamošnji život i stanovanje učinila?»

»Nikakove.« — odgovori herceg.

Buna u Ruskoj.

Kaj se u Ruskoj događa to nije svakdašnja stvar. Soldati se buniju. Kak smo već bili pisali da su se pobunili »Potemkin« parobroda marinari, to je već minulo, a sada su se prošlog tjedna pobunili u Kronstadtu soldati, prošle dane pak u Azijskim Vladivostoku. U ovim azjatskim varasima je strašna buna bila kanoneri i marineri su skup držali i porobili su celi varas. Samo prvi den je opalo 300 pobunjenih soldatov. Ljudstvo je za zdvojiti i žene bežiju u varasa.

Vu celoj ruski vri buna. Strajkuvaju željeznice, težaki i sve posvud se glasi bujne čujeju. Bog zna kaj bude iz toga!

Kaj je novoga!

Zahvalnost.

Gospodin Vajda Elemér za čakovečkih siromakov stran je jedan vagon lapora daroval, za koj plemeniti njegov dar, u varasa siromakov imenu po ovom putu očituje zahvalnu hvalu poglavarstvo. Lapor je vpono ljevak ili tekućeg meseca 13 dneva bil razdeljen.

Nesreća.

Na čakovečkim kolodvo u tekućeg meseca 9 dneva skoro bi se bila pripetila smrtina nesreća. Najmre med prikapčuvanjem Oreški Peter težak je med jeden vagon i med one stene gde terha na kladuju dospel, vagon je težaka k steni pretisnul i njegove od rameni kosti je zdrobil.

Dober detič.

Tomašić Vincek, Fogl Jánoš peka pomoćnik, kad je stržil gazdove nanjega zručene žemlje i kifline, za nje doblene 7 korun 40 fillirov je lepo potrošil, svojemu gospodaru je pako rekel, da zato je potrošil, da mu ni dal za dosta jesti. Medjutim nad njim bude šud iz rekel suda.

Imenuvanost učitelja.

Végh Mihály iz Svete Marije občinsko-ga navučitelja, magjarsko kr. državnih že-

zni cestah direkcija k brodski državni željezni cestah početni školam sa navučitelja je imenuvala.

Eksploderanje u apotečkim skladištu.

Na Üllő ulici u Budapešti u Angyal zvane apateke u njenim skladištu ove dneve na večer, med zatikanjem sluge u njegovim ruki držeca jedna flaša benzina je prsnula. Od gorećega benzina vužgala se jesu blizu bivajuća vsake fele vracva. Na pogasenje ognja pozvani su bili ognjobranci, nego doklam su do skladišta došli, apatikara njegova družina na sreću je ognja pogasila.

Žandarov i ciganov bitka.

Iz Szekszarda javiju, da od battaszékijskoga žandarstva na patrolu bivajući žandari, u dečijem hataru s potepastimi cigani se jesu zestali, koji su iz Pakša išli i svojimi kolicima u velikom blatu su vustali na putu. Žandari su malo u glavi imali i sgolemi sablami su napali cigane, med kojimi dvojica decu i jednu ciganicu su jako oranili, ovi drugi cigani pak su pobešli. — Žandare pred soldački sud pozoveju i najoštrešu iztragu podigneju proti njim.

Odposlanoga družinčeta osvjeta.

Strašno ubojstvo i samoubojstvo se pripetilo ove dneve u Cell Dömölk občini Márton István, Celldömölk jedini fotografista, hotel je odposlati iz službe svojega detiča, po imenu Delényi Imrija. Razuženi službenik pograbi revolvera i strelji svojega predpostavljenoga. Zatim pako na sam sebe obrne revolvera i mrtev se sruži poleg svojega gazde mrtvoga njegovoga tela.

Bečka buna.

Vu Beču novembra 3 dneva su veliku bunu naredjivali socialisti. Osem ljudi je jako oranjeni postalo. Najpogibelni je Kalina Agost sveučilišta poslušatelja položaj, za kojega se doktori bojiu, da ne bude u življenju mogel ostati. Nutarnih poslov ministar zbog pripćenoga dugovanja je iztragu podigel, koju bude odmah na znanju stavil.

Szápáry László grof u Flumi.

Iz Fiume telegrafiraju: — da Szápáry

László grof novi fiumeiski zapovednik novembra 4 dneva vjutor ob 10 vuri došel u varas gde na kolodvoru u imenu zapovedništva Gal Tibor namestnik je njega primil. Novi vladar je na kratko odgovoril na pozdravlene reči, zatim pako službeno predpostavlanje se pripćalo.

Krvoločni grom.

Iz Eszéka telegrafiraju: da novembra 3. dneva u večer strahoviti viher — nastala je ober varasa i ober njegove okolice. Pod ovim vihom pet polskih težakov tri puce i dva mužkarci išli su preko jedne vuske brvi prama Bjelebradu. Grom je pukel u čopor i na sredinu iduće dve devojke je vubil, druge tri persone je samo omamil, nego su neoranjeni ostali.

Smrt na prošćenju.

Iz Czell Dömölka pišuju: da u vašvarmedjinskoj Miške zvani občini prigodom prošćenja Szijgyártó Ferenc i Lajos dečaki Karath József 20 ljetošnjega biroša u crevo i u prsa su spikali, njegovoga brata pako Karath Petra koj je oženjeni človek, su pogibeljno oranili. Karath József je odmah — vumeril.

Pobegnjeni socialistni vodja.

Iz Varšoje telegrafiraju: da Mondvil Jozef londonski socialistni vodja, kojega su na polskim socialistnim spravišču augustusa 20 dneva prijeli i koj je od one dobi u špitalu bil u jednoj celli pod triuh žandarov stražom, ove dneve, jednoga večera je pobegel. Zbog sebe je išel na jedno mesto pod žandarom stražom prek oblaka na vrt, donut pako na slobodan prostor je vušel. Od istog ovoga špitala jedan socialistni težak je takaj pobegel, kojega su iz citadelle bili dopeljali u špital. Radi pobegnenja na redarstvu velika je strahovitost. Iztraga nije vodila na uspjeh.

Na svetu najljepši parobrod u Flumi.

Iz Nevjorka pišuju, da odoud januara 16. dnevu gene se Kunard zvanoga društva najnoviša i najljepša ladja Karonija u Fiumu, kamo februara 5. dneva bude dospela. Ladje nutrašnji prostor je tak veliki, da 300 prvoga i 280 drugoga razreda putnikov budu imali prostora, vre su vsa mesta zavzeta,

•Kaj? — Nikakove? — veli osupnjeno dvorski norc. — »Vaša prejasnost odhadja za uvijek, pak za tako veliki put nije nikakove priprave učinila? Veće norosti još nisam videl. Evo vam moja palička, ona pripada vašoj prejasnosti!«

Osupnjeni herceg odmah daje svećenika dopeljati, koj ga je skrušenoga svetimi šakramenti providel i vriedno na smrt pripravil.

Psovke na katoličko svećenstvo.

To vam je moji dragi čitatelji daleko razgranjena navada. I mnogoga krčmenskoga brata s cusravami rukami na laktih, tobožnje prosvištjenje i ugladjenost stoji u psovanju na katoličke »pope« i u nekoliko bajkah vrhu tobožnje nemoralnosti svećenikah, koje bajke takovi ljudi kajkud poberu ili je čuju od sebi sličnih vinskih i žganičnih bratov, ili pak je čitaju u kakovoj »fijnoj« knjigi, koje je zadaća sve »popovske« učinjene i neučinjene falinge urbi et orbi otkrivati.

Zaradi falinge pojedinog, vucariti po blatu i kaljuzi celi stališ, to mi bude ipak svaki dopustil, da se najvolkeše izrazim, da je to dielo ograničene glave, jer ide pametnomu mora biti jasno, da jednoga falinga nije falinga sviuh. —

A jedan poštovani stališ, koj je po sviedočanstvu istih njegovih protivnikah, barem, i najmanje ipak toliko vriedan. koliko svaki drugi, blatiti i crniti, kaže samo prostotu i neotesanost biatitelja i crnitelja. Popožderstvo je svojstvo raznih svetlo bižećih, šugavih individuah.

Ista osuda valja i za one novine, koje tim svoju trgovinu tieraju, što svojim čitateljem podjedno, izmišljene škandalozne pripoviesti o popovih i kloštirih u svojih novinah pišu, i njim za čitati pošiljaju. Skoro sve ove skaluzane pripoviesti su same laži te ih svaka zdrave pameti redakcija bi mogla kakti takove, lahko prepoznati i odbiti. Ali mnoga te svećeničke bajke, makar je sama niti nedrži za istinite, već radi škandalada rada preštampa, pak je niti onda neopozove, ako se naknadno izpostavi, da su,

bile izmišljene. Klomui pak spada neizmerno visoko razvijeno nepoštenje i skrajna lopovština, takove lažive potvorg suprotni svojemu boljemu znanju i osviedočenju tvrdo-glavu tvrditi. Mnoge naše social-demokratske novine imadu to svojstvo i — kriepost. — Je, — popožderi, — — to su halt fajnk kerleci!!!

Em mi katolici nezahtievamo, da se izbilja obstojeće svećeničke falinge zamute ili zabašure (kak to višekrat falinge civilistah), ali nam je slobodno od poštenih novinah zahtievati, da nas nehrani sa lažnimi škandaloznimi pripoviestjama, nadalje zahtievamo ako slučajno gde kaj neistinitog napišu, da to poslie, kad se dokaže, da je sve izmišlotina i laž, opet kak to poštenje iziskuje, izprave i u pravo svetlo postave. Nadalje, mi zahtievamo, da se falinge, koje su izbilja počinjene, (jer svi smo ljudi griješni) na pristojni način, bez bedastih i neumiestnih dosietkah u novinah priobč, kak to n. pr. biva kada koj civilni činovnik nekaj zagriješ. Naš katolički svećenik se — ne treba svoje duge halje sramiti, a niti mi katolici

i zveksinom mesta zavzeta i zveksinom jedino samo iz američkih stojeće društvo europski polet dude učinilo sa ladjom, na kojoj iz Newjorka počemši budu pohodilo azoriske otoke, Gibraltara, Napolja, Genuu i Fiumu, odkud vu Budimpeštu budeju došli. Karonija, koja Triješta nebude pohodila, je neka osobito ljepoga podignjenoga dela Četiri novi parobrodov je dalo napraviti Kunard društvo, koji svako vuru 25 morskih mil brzine mogući budu na činiti. Karonije dužina vćini 675 stopah, terha podnesti pako 21 jezero tonnah moguća je i po takvim je najvećša od trgovine ladja. Njena nuter-na stran je tak izvrstno ljepa da ni samo da je iz svakemi fele ljepotami priredjena nego svila naj prvešom gostionom je takaj obskrbljena zato samo bude nju vredno idti gledat vu Fiumu. Parobrod je iz Markoni telefonom takaj obskrbljeni III. razred je za 1922 putnika priredjen, tak, da na paribrod- iz družinom skupa ni menje, kak 3100 ljude moguće je čisto povoljno namestiti

Vubil je mater i svoju ženu.

Iz Mezdorta javi pismovnik: Pred jednim ljetu pred tim toga mlajši Bogdan Lajoš gospodar, da zbog herbije nebude vekivečna pravda, za ženu si je vzel svoju mačuhinsku sestru. Nego nije postigel cilja, jer njegova mačuhinska mati, koja je njemu punica postala, od dneva do dneva je nemira delala pri hiži. Ove dneve popodne je takaj velika bitva bila pri Bogdanovih, koje na strašni čin dopeljalo je dvadesetpet ljetonjega, vu varašu za poštenoga mira ljubečega treznoga zadržavanja pozvanoga gospodara. Pretiral je van iz hiže svoju punicu pak i svoju ženu takaj, nego i dve ženske su takaj veliku larmu delale. Bagdan nato doli vzeme iz klina svoju pušku, strel i na punicu i na svoju ženu. Dve ženske su vu onem hipu mrtve postale. Bagan anda iz pustarskoga svoga stana se vu varaš odpe- ljal i javil se je na redarstvu, koje ga je i zadržalo takaj.

se netrebamo naših svećenikah sramiti, pak mogu iz osvidoenja utvrditi, da samo zgubljenje, prljave, pokvarene duše mogu; ka ličkoga svećenika s nečudorednosti potvarati i samo takove kušaju mu neokalani glas oduzeti.

Stari Jeruzalem je imal voje farizeuse, koji su sbrvnom u vlastitom, treščicu u svog bližnjega oku sudili. Stara Athena je imala svoje tudjega poštenja ornitelje, sykophante koji su svakoga poštenoga čovieka svojim brblastim oduzimanjem poštenja u kulužu vlekli. Mi imamo naše popoždere, koji pre- njavljanjem farizeušah i jezikom sykophan- tah oboružani, na tobožnju »nečudorednost« katoličkog klerusa udaraju. Da njihovo br- lanje svaki zdrave pameti i pošten čoviek odsudjuje, to je već dokazano, a da su si radi ocrnjivanja — dapače neosnovanoga katoličkih svećenikah i mržnju dobrih i poš- tenih katolikah na glavu nakopali, i to stoji stalno, ali je njim za to deseta briga, — pak neka im je slobodno, makar i dvadeseta, oni zato svojim klafranjem neće nikaj drugo polučiti, jedino to, da se u pravom svietlu cielomu svietu pokažu, jer:

»Kakov je tko sam, — tako i drugih misli!»

Em. Kollaj.

Bez gospodara konj.

Tekućeg ljeta septembra meseca 21. dneva po podne ob jednoj vuri Löbl Rezső k čakovečkomu trgovcu jeden človek je jed- no 8 ljet staru ridju dlaku imajuću kobilu dognal, koju Löblinu Rechnittzer Jožef rad- govski stanovnik pošilja, koju Vlahek Istvan hodošanski stanovnik kupil je za stran Löbl- novu i kupovnu cenu je izplatil takaj. Löb- linu se jako čudno vidilo ovo, ar on niko- ga nije prosil, a bi njemu konja kupil i po takvim nit nije hotel konja prijeti. Na uzprkos ovomu konja dognanitelj je tam ostavil pri Löblinu. Löbl nato je javil na poglavarstvo i sad je podignjena tražba, da se zezna gdo je istinski vlastnik konja. Vla- hek to veli, da on od konjske kupovine čisto nikaj nezna i da se on nit ne bavi s koskom trgovinom. Rechnittzer Jožef rad- govski stanovnik pako to svedoči, da su od- njega konja kupili za stran Löblina i splat- ili su ga takaj. Löbl pako to veli, da je on na nikoga ni naručil, nit penaze takaj dal nije, konj daklie nije njegov. Velika sudčija sad išče konja gospodara, i ako se javil ne- bude, po takvim naj duže za petnajst dni putem očivestne licitacije prodali ga budu.

Pape dar Vaszary Kološu.

X. Pius papa vu dugim listu spreva- danju vnogo vrednoga prikaza poslal je Va- szary Kološ hercegprimašu, stim je takaj želel pokazati, prama cirkvenom nadgla- varu svoju čutljivu ljubavi. Prikaz pape je s oljum na malana njegova slika, koju je Chartran francuski malar iz malal. Na kipu Pius papa vu dugim bjelim svitlim talaru na ramenu iz crvenim baršonskim okrug- lim golerom, klečec molli vu belim mramor- skim svojom oratorijumu, iz rukom s crve- nim baršonom pokritim na svoj stolčec kle- čec naslonujući se. Papa iz prikazom sku- pa svojega blagoslova poslal je na vse Ma- gjarskoga orsaga katoličke vere svećenike.

Petroleuma dragoču.

Iz Beča javiju, da petroleuski kartel iz 100 kilogrami iz jednom korunom na vek- še je podigel cenu, čemu kak veli da su lagvi dražeši i da vnogo minjava je zrok. Ovo veli najmre kartella službeno njegovo javljenje. Nego koj samo neka malo razme k občinskomu gospodarstvu, vidi, da ov ni jeden zrok nemre biti istinski. Petroleumska trgovina ni da bi se povekšavala, danas vu električkim veku, da pače suprotivno, od ljeta do ljeta faleši bivati mora. Što se tiče lagvov velike cene takaj nemre niti zrok, na tak visoko podignjeni cenl, ar nije to- mu niti jedno ljedno ljetu, da su petroleu- ma cenu na više podigli. Kaj se vezda pri- petito nije drugo neg očivestna žepna praz- noča, skjom bečki kartelli, to se razumeva Magjarskoga orsaga njegove stanovnike ta- kaj teršiju.

Pošteni dugl.

Ljudi na sveta svake fele zroke smis- liju, kak bi si naj leže mogli pomoći, samo da živet moreju. Ovak jeden pomilovanja vreden činovnik ove dneve je kradljivost učinil, samo zato kak on valuje, da je svoje poštene duge mogel izplatiti. Brauner Oskar je taj isti, koj pred nekulikemi dněvi je vu službu stupil vu Budapešti k Rosenfeld štac- unaru, koj s kožami trguje i svoje delova- nje je stim započel, da kad su po njem 480 korun gotovih penaz na poštu bili pos- lali je nje vkral i pobegel je. Svojemu gos- podaru je lista pisal, vu kojim se stim zgo-

varja, da je zato vkral, da je svoje poštene duge mogel izplatiti. Rosenfeld poleg sve toga je javil zabludjenoga mladoga človeka kojega vezda išče redarstvo.

Razbojnik vu ladicl.

Skoro iz neveruovanom prevzetnostjom učinil je razbojstvo jeden pariški razbojnik, Corbieres gosa, jedna dobrostojeća vdovica koja a rue de Vaugirando stanuje, pred nekulikimi dani pred tim toga je telegramma dobila vu kojem nju za to prosiju, da neg odmah pohodi vu Normadiji stanujućega bratanca svojega. Korbieresnica je odmah odputovala. Za mali čas po odputovanju k hiži dojde jeden preštimanom oblečeni mlad človek, koj je to bil rekel domačini, da je on Korbieresnice rođjak, kad je zeznal, da je gosa odputovala, na to je prosil služki- nju, da naj ima skrb na njegovu ladicu, dok si kvartira najde. Ladicu koja je jako žmet- na bila iz kol vdovice vu njenu hižu su odnesli. Na večer mladi človek opet dojde i dade odnesti svoju ladicu. Drugi dan di- mo dojde Korbieresnica gosa. Onda se bilo saznalo, da telegram, koj je nju vu Nor- mandiju bil zval je lažljivi bil. Doma onda velikomu nenadu postala je delnica. Vu la- datici, koja pred onim dnevu vu njeni hiži bila je, očivestno da je razbojnik bil, koj je skup spobral do petdeset jezer frankov vrednoga dragulja. Prevzetnomu razbojniku pako i njegovomu pajdašu ni tora nit glasa.

Vkanjene zaručnice samoubojnost.

Nagyvaradiški dopisnik telegrafira. Me- zidracky Margit jednoga preštimanoga vlas- telina kćerka ove dneve vu zalubljeni žal- losti se prek srdca strelila i vumrla je. Ne- srećna djevojka je zaručnica bila. Od svo- jega mladoženja, koj se vu Budimpeštu s država, već od nekoliko tjednov dana, nije dobila lista kaj je nju prekoredno rezzalo- stilo bilo. Da zezna kaj more biti za zrok, da mladoženja njeni nikakvoga glasa od se- be ne dade, vu Budimpešt je odputovala i pokučila je svojega mladoženje po njegovi vrati. Ovd i nju je jedna ženska pr mita, ko- ja pitala je od nje, — da po kakvem pos- lu hodi.

— Iz mojim mladoženjem želela bi se spominati odgovorila je zaručnica i pove- dala je njegovo ime takaj.

— Naj mi odprostiju, on mužkarec je moj tuvaruš odgovorila je ženska.

— Ova strahovita vkanjivost je čisto pobila svojega mladoženju iščuču djevojku. Nije rekla nikaj obrnula se, dimo je odpu- tovala i samoubojnim načinom je vu smrt pobegla iz onoga življenja, koje jeden muž- karec iz svoje mlohovosti, putem nepremiš- lene zločestoče, žuhko žalost zavdal je njo-

List jedne blažene zaručnice.

Bečko jedno uredništvo sledećega lista dobilo je ove dneve od jedne blažene za- ručnice koj ovak glasi: »Blagorodno ured- ništvo! Iz mojim mladoženjem već od triuh ljet bivam vu zaruki i on još navek zove mene za oni, ar je jako bojazljiv. Prosim pod »blažena zaručnica naslovom, meni na znanje dati, da jedna poštena djevojka pol- rebuva od svojega mladoženja, da on nju za ti naj zove. Još samo to imam njim na znanje dati, da od mojega mladoženje jed- no dete imam. Dragovoljni odgovor prosi zahvalna njiva čitateljica Sch... Valerija Do- tičnih novinah uredništve, koje pako iz ja- ko spametnih ljudih stoji, još dan danas nije bilo moguće na njeno pitanje dostojan odgovor dati.

A HUS DRÁGASÁGA

mellett **takarékoskodhatik** a gazdasszony, ha **kevesebb húst** vesz és a gyenge leves ízét **MAGGI-féle leves- és étel ÍZESÍTŐ-vel** javítja.

Az ízesítő kiadóságánál fogva, a használatban olcsó!
— Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben.

Gabona árak. — Cienna žitka

1 m.-máza.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	16.00—
Rozs	Hz	12.20—
Árpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	13.00—
Kukoricza új	Kukuriza nova	13.80—
Fehér bab új	Grah beli	25.00—
Sárga » »	» žuti	20.20—
Vegyes » »	» žinčan	20—
Kendermag	Konopljeno seme	28.00—
Lenmag	Len	16.00—
Tökmag	Košice	25.30—
Bükköny	Grahorka	15.00—

Egyszeri átsimítás **Schicht-szappannal**

(„Szarvas” vagy „kulcs”-szappan)

pótól

kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

542 3—13

PELINKOVAC POKORNY

Bejegyzett védjegy
Étvágygerjesztő kítőnő ízű

ümmös-likör

Orvosiilag legmelegebben ajánlat
Kapható minden a szakmabeli üzletben, kávéházban stb.
Próbacsomagok ára 2 for. vagy 4 for. lit. K 5-80 bérmentve
Kikölgvár r. t. Pokorny, Zágráb
Alapított 1862.

≡ Elsőrendű gyomorelixir. ≡

Tisztításhoz csak

Globus tisztító kivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószer a világon

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-féle hur-gyógy-Pain-Expeller pótleka

Ez az elismert kítőnő és fajdalomcsillapító bedörzsölésül használt hátsóer-bovásárolásnál, — a mely minden gyógy-szeretében kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a Richter-csakra.

Globin

a legjobb és legfinomabb
cipőtisztítószer

Egy jó erkölcsű fiú
tanulónak
felvétetik **SOSTERICUS PÁL** fűszer- és vaskereskedésében
PERLAKON. 544 2—3

≡ A ≡

„MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE

A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

MÁR
MEGJELENT.

Megrendelhető:
fischel fűlöp
Strausz Sándor
könyv- és papírkereskedésében,
Csáktornyán.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótleka

egy régiónek bizonyult hátsóer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult társaságánál, csúszal és meghúzócsúszal bedörzsölés-képpen használva.

Figyelemre méltó. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatnak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter-csajjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Árú üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyis minden gyógy-szerárban kapható. — Főraktár: Yürük löseef gyógy-szerárban, Budapestben.

Richter gyógy-szerárban
és „Arany orosiánhos”, Prágában.
Előzetesbeszélgetés 5 óráig. Működéséül széküldés

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Anna.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Neill.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jelesét.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NEVSORA

Baksay Sándor
Beniczky Lenke
Beöthy László
Beöthy Zsolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóczi Lajos
B. Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pál
Herczeg Ferencz

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Jósika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kuthy Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Pálffy Albert
B. Podmaniczky Frigyes
Pulszky Ferencz
Rákosi Jenő
Rákosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Károly
Vas Gereben
Verseghy Ferencz
Werner Gyula
Wohl Stefanie

AZ ÍRÓK NEVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, fementes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes beköltési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ esztől
ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévénként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévénként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállástól kezdve minden hó 1-én a fenti csigánál _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegészítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő. Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és helet: _____

Név és állás: _____

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar ura család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévénként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda